

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6201/2020
20.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милица Кулићан, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Вељко Милић, адвокат из ... и по противтужби туженог – противтужиоца ББ, против тужиље – противтужене АА, ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 347/20 од 17.09.2020. године, у седници одржаној дана 20.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца ББ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 347/20 од 17.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П2 210/20 од 28.07.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев усваја, па се самостално вршење родитељског права над малолетним дететом ВВ, поверава АА, те се мења пресуда Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачком Петровцу П2 2150/2020 од 02.11.2012. године, у делу којим је одређено заједничко вршење родитељског права. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца да суд њему повери самостално вршење родитељског права над малолетним дететом ВВ, а обавезе тужиљу на плаћање доприноса за издржавање малолетног детета. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени – противтужилац ББ да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета ВВ, плаћа месечно износ од 30.000,00 динара почев од 28.07.2020. године, па убудуће, док за то постоје законски услови најкасније до 15. у месецу за текући месец, а у случају доцње са законском затезном каматом почев од дана падања у доцњу па до дана исплате. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетног ВВ са оцем ББ на начин што ће дете виђати оца сагласно договору странака. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 347/20 од 17.09.2020. године, жалбу туженог одбио и потврдио пресуду Основног суда у Кикинди П2 210/20 од 28.07.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени - противтужилац је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, које би могле да утичу на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачком Петровцу П2 2150/2012 од 02.11.2012. године, којом је споразумно разведен брак парничних странака, одређено је, између осталог, да ће родитељско право над заједничким малолетним дететом ВВ, вршити парничне странке заједнички и споразумно, а да ће пребивалиште детета бити на адреси мајке. Након развода, тужила се из ... (где тужени живи), са дететом које је тада имало три године, одселила у ..., где и сада са малолетним дететом живи, у стану који је у њеном власништву. Малолетни ВВ рођен је ...2009. године и завршио је четврти разред основне школе у Има проблеме са концентрацијом и одржавањем пажње, због чега остварује нижи успех у школи. Емотивно је везан за оба родитеља којима је привржен, а изјаснио се да жели да настави да живи са мајком. Родитељи су просторно удаљени, али остварују коректне родитељске односе. Мајка поседује личне и родитељске капацитете да одговори на развојне потребе детета, поставља границе и правила у односу на понашање и истрајна је у захтевима које му поставља, али је флексибилна у погледу поступања према њему, уважавајући личност детета и контекст у коме дете манифестује одређено понашање. Препознаје развојне и индивидуалне потребе детета и на њих је респонсивна. Обезбеђује детету оптимално стабилну средину за развој његових капацитета. Отац детета је такође компетентан у својој родитељској улози, спреман је да себе у исту инвестира и пружи детету неопходну заштиту, подршку и васпитање. Поседује личне и родитељске капацитете да на правиан начин усмерава даљи развој детета у складу са његовим узрастом и потребама и има могућности да обезбеди све потребне услове за несметани раст и развој детета. У свом налазу и мишљењу судски психолози ГГ и др ДД су навеле да код малолетног детета доминирају и презистирају развојне потешкоће у области читања, писања и говорних вештина. Дете поседује разумевање социјалних норми примерено календарском узрасту у ком се налази. Образовни капацитети су испод очекиваног. Оба родитеља у односу на дете имају наглашену родитељску емотивну топлину и мотивацију за одгојем детета и вршењем родитељског права. Предлог вештака је да родитељи наставе да врше заједничко родитељско право, а да дете извесно време од шест месеци до године дана живи код оца у ..., како би отац, више од мајке, могао објективно да омогући адекватну помоћ стручних лица у правцу помоћи детету. Код детета је дошло до емоционалног сазревања, сада прихвата своје обавезе иако и даље није на нивоу своје узрасне групе, а може му се пружити подршка у раду са дефектологом и логопедом и у ..., на развоју fine и грубе моторике ради савладавања социјалних, емотивних и образовних вештина и захтева који се пред њега постављају у садашњем узрасту. Центар за социјални рад- одељење у Кикинди, је дао мишљење да дететова

мајка поседује личне и родитељске капацитете да одговори на његове развојне потребе и да му обезбеђује оптимално стимулативну средину за развој његових капацитета. У погледу оца детета, исти Центар сматра да он највероватније нема реалну перцепцију дететових могућности те да у односу на њега поставља претерана очекивања.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиље основан, а противтужбени захтев туженог неоснован, па су самостално вршење родитељског права над малолетним дететом, ВВ, поверили тужиљи, а туженог обавезали да доприноси издржавању малолетног детета месечним износом од 30.000,00 динара, почев од 28.07.2020. године, па убудуће, док за то постоје законски услови и уредили начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем тако што ће дете виђати оца сагласно договору странака.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције о праву детета, прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. тог члана Конвенције прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца, који су правно одговорни за дете и предузимају, у том циљу, све потребне законодавне и административне мере.

У смислу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, руководи најбољим интересом детета, прописана одредбом члана 266. став 1. истог Закона.

Породични закон, у одредби члана 67. прописује да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права која се састоји од дужности и старања о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбом члана 68. – 74. Породичног закона, а суштина свих дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су, између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе. Дете које је способно да формира своје мишљење има право слободног изражавања тог мишљења, сходно одредби члана 65. став 1. Породичног закона. Мишљењу детета мора се посветити дужна пажња о свим питањима која га се тичу и у својим поступцима у којима се одлучује о његовим правима, а у складу са годинама и зрелости детета, сходно одредби став 3. члана 65. Породичног закона. У смислу одредбе став 4. члана 65. Породичног закона, дете које је навршило десету годину живота (што је овде случај) може слободно и непосредно изразити своје мишљење у сваком судском и управном поступку у коме се одлучује о његовим правима.

У конкретном случају, нижестепени судови су правилно ценили елементе процене најбољег интереса детета уз уважавање његовог, слободно израженог мишљења, сагласно одредби члана 266. став 3. Породичног закона.

Неосновани су наводи ревизије ревидента да је другостепени суд потпуно занемарио мишљење вештака, психолога, о томе да би отац, више од мајке, могао објективно да омогући адекватну помоћ стручних лица у правцу помоћи детету. Супротно томе, одлука нижестепених судова заснована је на оцени доказа, правилном применом одредбе члана 8. Закона о парничном поступку, којом је прописано да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. С тим у вези, судски вештаци психолози су се у свом налазу и мишљењу изјаснили да оба родитеља у односу на дете имају наглашену родитељску емотивну топлину и мотивацију за његов одгој, као и вршење самосталног родитељског права. У конкретном случају, малолетни ВВ, од рођења, живи са мајком са којом и даље жели да живи, како се изјаснио у свом слободно и непосредно датом мишљењу. Интерес детета је правни стандард, а поступање у складу са најбољим интересом детета подразумева доношење одлуке на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно, што овде јесте случај. У интересу детета је да животне активности претежно остварује у месту свог садашњег пребивалишта где се осећа сигурно и стабилно, у мајчином стану у коме има организован животни простор, устаљене просторне и животне навике. Због тога се наводима ревизије ревидента, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке.

На основу изнетог, по оцени Врховног касационог суда, ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права па је, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић